

Vergaderjaar 1991-1992

21 551

Wijziging van het Wetboek van Strafrecht en van het Wetboek van Strafvordering in verband met de voortschrijdende toepassing van informatietechniek (Wet computercriminaliteit)

Nr. 13

NADER GEWIJZIGD VOORSTEL VAN WET

Ontvangen 13 april 1992

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering aan te vullen in verband met de voortschrijdende toepassing van de informatietechniek;

Zo is het dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I

Het Wetboek van Strafrecht wordt als volgt gewijzigd:

A

a. Artikel 98 komt te luiden:

Artikel 98

1. Hij die een inlichting waarvan de geheimhouding door het belang van de staat of van zijn bondgenoten wordt geboden, een voorwerp waaraan een zodanige inlichting kan worden ontleend, of zodanige gegevens opzettelijk verstrekt aan of ter beschikking stelt van een tot kennisneming daarvan niet gerechtigd persoon of lichaam, wordt, indien hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat het een zodanige inlichting, een zodanig voorwerp of zodanige gegevens betreft, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie.

2. Met dezelfde straf wordt gestraft hij die een inlichting die van een verboden plaats afkomstig is en tot de veiligheid van de staat of van zijn bondgenoten in betrekking staat, een voorwerp waaraan een zodanige inlichting kan worden ontleend, of zodanige gegevens opzettelijk

verstrekt aan of ter beschikking stelt van een tot kennisneming daarvan niet gerechtigd persoon of lichaam, indien hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat het een zodanige inlichting, een zodanig voorwerp of zodanige gegevens betreft.

b. Artikel 98a, eerste lid, komt te luiden:

1. Hij die een inlichting, een voorwerp of gegevens als bedoeld in artikel 98, hetzij opzettelijk openbaar maakt, hetzij zonder daartoe gerechtigd te zijn opzettelijk verstrekt aan of ter beschikking stelt van een buitenlandse mogendheid, een in het buitenland gevestigd persoon of lichaam, dan wel een zodanig persoon of lichaam dat gevaar ontstaat dat de inlichting of de gegevens aan een buitenlandse mogendheid of aan een in het buitenland gevestigd persoon of lichaam bekend wordt, wordt, indien hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat het een zodanige inlichting of zodanige gegevens betreft, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren of geldboete van de vijfde categorie.

c. Artikel 98b komt te luiden:

Artikel 98b

Hij aan wiens schuld te wijten is dat een inlichting, een voorwerp of gegevens als bedoeld in artikel 98, openbaar worden gemaakt of ter beschikking komt van een tot kennisneming daarvan niet gerechtigd persoon of lichaam, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

d. In artikel 98c wordt: «enig gegeven als bedoeld in artikel 98» telkens vervangen door: een inlichting, een voorwerp of gegevens als bedoeld in artikel 98.

B

Na artikel 138 wordt ingevoegd een nieuw artikel 138a, dat luidt:

Artikel 138a

1. Met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie wordt, als schuldig aan computervredebreek, gestraft hij die opzettelijk wederrechtelijk binnendringt in een geautomatiseerd werk voor de opslag of verwerking van gegevens, of in een deel daarvan, indien hij

a. daarbij enige beveiliging doorbreekt of

b. de toegang verwerft door een technische ingreep, met behulp van valse signalen of een valse sleutel dan wel door het aannemen van een valse hoedanigheid.

2. Met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie wordt gestraft computervredebreek via telecommunicatie, indien de dader vervolgens

a. met het oogmerk zich wederrechtelijk te bevoordelen gebruik maakt van verwerkingscapaciteit van een geautomatiseerd werk;

b. door tussenkomst van het geautomatiseerd werk waarin hij is binnengedrongen de toegang verwerft tot het geautomatiseerd werk van een derde of

c. gegevens die zijn opgeslagen in een geautomatiseerd werk waarin hij zich wederrechtelijk bevindt, overneemt en voor zichzelf of een ander vastlegt.

C

1. Artikel 139a wordt gewijzigd als volgt:

a. Het tweede lid wordt vernummerd tot het derde lid. Na het eerste lid wordt ingevoegd een tweede lid, dat luidt:

2. Met dezelfde straf wordt gestraft hij die gegevens die in een woning, besloten lokaal of erf, door middel van een geautomatiseerd werk worden overgedragen, met een technisch hulpmiddel opzettelijk, zonder daartoe gerechtigd te zijn, aftapt of opneemt.

b. De aanhef en het eerste onderdeel van het nieuwe derde lid komen te luiden:

Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing op het aftappen of opnemen:

1°. van telecommunicatie door middel van de telecommunicatie-infrastructuur;

2. Artikel 139b wordt gewijzigd als volgt:

a. Het tweede lid wordt vernummerd tot het derde lid. Ingevoegd wordt een nieuw tweede lid, dat luidt:

2. Met dezelfde straf wordt gestraft hij die gegevensoverdracht binnen een besloten ruimte door middel van een geautomatiseerd werk of telecommunicatie, met een technisch hulpmiddel opzettelijk, zonder daartoe gerechtigd te zijn, heimelijk aftapt of opneemt.

b. Het nieuwe derde lid komt te luiden:

3. Op het eerste en tweede lid is artikel 139a, derde lid, onder 1° en 3°, van overeenkomstige toepassing. Op het tweede lid is artikel 139c, tweede lid, van overeenkomstige toepassing.

3. Artikel 139c wordt als volgt gewijzigd:

a. Het eerste lid komt te luiden:

1. Hij die door middel van de telecommunicatie-infrastructuur of door middel van daarop aangesloten randapparatuur overgedragen gegevens die niet voor hem, mede voor hem of voor degenen in wiens opdracht hij handelt, zijn bestemd, opzettelijk met een technisch hulpmiddel aftapt of opneemt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de vierde categorie.

b. In het tweede lid komen de aanhef en het eerste onderdeel te luiden:

2. Het eerste lid is niet van toepassing op het aftappen of opnemen:

1°. van door middel van een radio-elektrische ontvanginrichting ontvangen gegevens, tenzij om de ontvangst mogelijk te maken een bijzondere inspanning is geleverd of een niet toegestane ontvanginrichting is gebruikt.

In het onderdeel 2° wordt «voor het gesprek gebezigde telefoonaansluiting» vervangen door: voor de telecommunicatie gebezigde aansluiting.

In het onderdeel 3° wordt «telefooninrichting» vervangen door: telecommunicatie-infrastructuur.

4. Artikel 139d wordt als volgt gewijzigd:

Na «gesprek» wordt ingevoegd: , telecommunicatie of andere gegevensoverdracht door een geautomatiseerd werk.

Na «afgeluisterd» wordt ingevoegd: , afgetapt.

5. Artikel 139e wordt als volgt gewijzigd:

Onderdeel 1° komt te luiden:

1°. hij die de beschikking heeft over een voorwerp waarop, naar hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden, gegevens zijn vastgelegd die door wederrechtelijk afluisteren, aftappen of opnemen van een gesprek, telecommunicatie of andere gegevensoverdracht door een geautomatiseerd werk zijn verkregen;

Onderdeel 2° komt te luiden:

2°. hij die gegevens die hij door wederrechtelijk afluisteren, aftappen of opnemen van een gesprek, telecommunicatie of andere gegevensoverdracht door een geautomatiseerd werk heeft verkregen of die, naar hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden, ten gevolge van zulk afluisteren, aftappen of opnemen te zijner kennis zijn gekomen, opzettelijk aan een ander bekend maakt;

D

Na artikel 161quinquies worden ingevoegd twee nieuwe artikelen, die luiden:

Artikel 161sexies

Hij die opzettelijk enig geautomatiseerd werk voor opslag of verwerking van gegevens of enig werk voor telecommunicatie vernielt, beschadigt of onbruikbaar maakt, stoornis in de gang of in de werking van zodanig werk veroorzaakt, of een ten opzichte van zodanig werk genomen veiligheidsmaatregel verijdelt, wordt gestraft:

1°. met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de vijfde categorie, indien daardoor verhindering of bemoeilijking van de opslag of verwerking van gegevens ten algemene nutte of stoornis in de telecommunicatie-infrastructuur ontstaat;

2°. met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien daarvan gemeen gevaar voor goederen of voor de verlening van diensten te duchten is;

3°. met gevangenisstraf van ten hoogste negen jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien daarvan levensgevaar voor een ander te duchten is;

4°. met gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien daarvan levensgevaar voor een ander te duchten is en het feit iemands dood ten gevolge heeft.

Artikel 161septies

Hij aan wiens schuld te wijten is dat enig geautomatiseerd werk voor opslag of verwerking van gegevens of voor telecommunicatie wordt vernield, beschadigt of onbruikbaar gemaakt, dat stoornis in de gang of in de werking van zodanig werk ontstaat, of dat een ten opzichte van zodanig werk genomen veiligheidsmaatregel wordt verijdeld, wordt gestraft:

1°. met gevangenisstraf of hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van de vierde categorie, indien daardoor verhindering of bemoeilijking van de opslag of verwerking van gegevens ten algemene nutte, stoornis in de telecommunicatie-infrastructuur, of gemeen gevaar

voor goederen of voor de verlening van diensten ontstaat;

2°. met gevangenisstraf of hechtenis van ten hoogste zes maanden of geldboete van de vierde categorie, indien daardoor levensgevaar voor een ander ontstaat;

3°. met gevangenisstraf of hechtenis van ten hoogste een jaar of geldboete van de vierde categorie, indien het feit iemands dood ten gevolge heeft.

E

Na artikel 231 wordt een nieuw artikel ingevoegd, dat luidt:

Artikel 232

1. Hij die opzettelijk een betaalpas of waardekaart bedoeld voor het verrichten van betalingen langs geautomatiseerde weg, valselijk opmaakt of vervalst, met het oogmerk zichzelf of een ander te bevoordelen, wordt gestraft hetzij met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren en geldboete van de vijfde categorie, hetzij met één van deze straffen.

2. Met dezelfde straf wordt bedreigd hij die opzettelijk gebruik maakt van de valse of vervalste betaalpas of waardekaart als ware deze echt en onvervalst.

F

In artikel 240b wordt «informatiedrager» vervangen door: gegevensdrager.

G

In artikel 273 wordt het tweede lid vernummerd tot het derde lid. De eerste twee leden komen te luiden:

1. Met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de vierde categorie wordt gestraft hij die opzettelijk

1°. aangaande een onderneming van handel, nijverheid of dienstverlening bij welke hij werkzaam is of is geweest, bijzonderheden waarvan hem geheimhouding is opgelegd, bekend maakt of

2°. gegevens die door misdrijf zijn verkregen uit een geautomatiseerd werk van een onderneming van handel, nijverheid of dienstverlening en die betrekking hebben op deze onderneming, bekend maakt of uit winstbejag gebruikt, indien deze gegevens ten tijde van de bekendmaking of het gebruik niet algemeen bekend waren en daaruit enig nadeel kan ontstaan.

2. Niet strafbaar is hij die te goeder trouw heeft kunnen aannemen dat het algemeen belang de bekendmaking vereiste.

H

De artikelen 317 en 318 worden als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid van de artikelen 317 en 318 wordt na «inschuld» telkens ingevoegd: , hetzij tot het ter beschikking stellen van gegevens met geldswaarde in het handelsverkeer.

2. Het tweede lid van artikel 317 wordt vernummerd tot het derde lid. Ingevoegd wordt een nieuw tweede lid, dat luidt:

2. Met dezelfde straf wordt gestraft hij die de dwang, bedoeld in het eerste lid, uitoefent door de bedreiging dat gegevens die door middel van een geautomatiseerd werk zijn opgeslagen, onbruikbaar of ontoegan-

kelijk zullen worden gemaakt of zullen worden gewist.

I

In artikel 326 wordt «iemand beweegt tot de afgifte van enig goed of tot het aangaan van een schuld of het teniet doen van een inschuld» vervangen door: iemand beweegt tot de afgifte van enig goed, tot het ter beschikking stellen van gegevens met geldswaarde in het handelsverkeer, tot het aangaan van een schuld of tot het teniet doen van een inschuld.

la

Artikel 326bis wordt vernummerd tot artikel 326b. Daarna wordt ingevoegd een nieuw artikel 326c dat luidt:

Artikel 326c

1. Hij die, met het oogmerk daarvoor niet volledig te betalen, door een technische ingreep of met behulp van valse signalen, gebruik maakt van een dienst die via telecommunicatie aan het publiek wordt aangeboden, wordt gestraft hetzij met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren en geldboete van de vijfde categorie, hetzij met één van deze straffen.

2. Met gevangenisstraf van een jaar of geldboete van de derde categorie wordt gestraft hij die opzettelijk een voorwerp dat kennelijk is bestemd, of gegevens die kennelijk zijn bestemd, tot het plegen van het misdrijf, bedoeld in het eerste lid,

a. openlijk ter verspreiding aanbiedt;

b. ter verspreiding of met het oog op de invoer in Nederland voorhanden heeft of

c. uit winstbejag vervaardigt of bewaart.

3. Hij die van het plegen van misdrijven als bedoeld in het tweede lid, zijn beroep maakt of het plegen van deze misdrijven als bedrijf uitoefent wordt gestraft hetzij met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren en geldboete van de vijfde categorie, hetzij met één van deze straffen.

J

1. Het opschrift van Titel XXVII komt te luiden: Vernieling of beschadiging

2. Na artikel 350 wordt een nieuw artikel ingevoegd, dat luidt:

Artikel 350a

1. Hij die opzettelijk en wederrechtelijk gegevens die door middel van een geautomatiseerd werk zijn opgeslagen, worden verwerkt of overgedragen, verandert, wist, onbruikbaar of ontoegankelijk maakt, dan wel andere gegevens daaraan toevoegt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

2. Hij die het feit, bedoeld in het eerste lid, pleegt na via telecommunicatie wederrechtelijk in een geautomatiseerd werk te zijn binnengedrongen en daar ernstige schade met betrekking tot die gegevens veroorzaakt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

3. Hij die opzettelijk gegevens ter beschikking stelt of verspreidt die geschikt zijn om schade aan te richten door zichzelf vermenigvuldigen in een geautomatiseerd werk, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vijfde categorie.

4. Niet strafbaar is degeen die het feit, bedoeld in het derde lid, pleegt met het oogmerk om schade als gevolg van deze gegevens te beperken.

3. In artikel 351 wordt «Hij die spoorweg-, telegraaf-, telefoon- of electriciteitswerken» vervangen door: Hij die spoorweg- of elektriciteitswerken, geautomatiseerde werken voor opslag of verwerking van gegevens of werken voor telecommunicatie.

K

In de aanhef van artikel 374bis wordt «de ambtenaar van de telefonie of enig ander persoon belast met het toezicht op of met de dienst van een ten algemenen nutte gebezigde telefooninrichting» vervangen door: de ambtenaar of enig ander persoon belast met het toezicht op of met de dienst ten behoeve van de telecommunicatie-infrastructuur.

In het onderdeel 1° van dit artikel wordt «een door tussenkomst van de telefonie of van zodanige inrichting gevoerd gesprek afluistert of opneemt» vervangen door: een door tussenkomst van deze infrastructuur verzorgde, niet voor hem of niet mede voor hem bestemde gegevensoverdracht afluistert, aftapt of opneemt.

In het onderdeel 2° van dit artikel wordt na «afluisteren» ingevoegd: , aftappen.

In de onderdelen 2° tot en met 4° wordt «van zodanig gesprek» telkens vervangen door: van zodanige gegevensoverdracht.

L

1. Artikel 441 komt te luiden:

Artikel 441

Met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van de derde categorie wordt gestraft hij die de inhoud of de strekking van hetgeen door middel van een onder zijn beheer staande of door hem gebruikte radio-elektrische ontvanginrichting is opgevangen en, naar hij redelijkerwijs moet vermoeden, niet voor hem of mede voor hem bestemd is, hetzij aan een ander meedeelt, indien hij redelijkerwijs moet vermoeden, dat dan openlijke bekendmaking van de inhoud of de strekking volgen zal en zodanige bekendmaking volgt, hetzij openlijk bekend maakt, hetzij daarvan aantekening houdt, hetzij op enige wijze gebruikt.

2. In artikel 441a wordt na «afluisteren» ingevoegd: , aftappen.

Na «opnemen van gesprekken» wordt toegevoegd: , telecommunicatie of andere gegevensoverdracht door een geautomatiseerd werk.

ARTIKEL II

Het Wetboek van Strafvordering wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 67 wordt in artikel 67, eerste lid, onder b, na «326a» ingevoegd: 326c.

Aa

Het opschrift van de Achtste Afdeling van Titel IV van het Wetboek van Strafvordering komt te luiden: Onderzoek van telecommunicatie.

B

1. Het eerste lid van artikel 125f komt te luiden:

1. In geval van ontdekking op heterdaad, van een misdrijf waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten of van het misdrijf, bedoeld in artikel 138a van het Wetboek van Strafrecht, geeft ieder die werkzaam is bij de houder van de concessie als bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de Wet op de telecommunicatievoorzieningen (Stb. 1988, 520), terzake van alle niet voor het publiek bestemde verkeer dat over de telecommunicatie-infrastructuur heeft plaatsgevonden en ten aanzien waarvan het vermoeden bestaat, dat de verdachte eraan heeft deelgenomen, aan de officier van justitie of, tijdens het gerechtelijk vooronderzoek, aan de rechter-commissaris op diens vordering de door deze gewenste inlichtingen.

2. Artikel 125g wordt als volgt gewijzigd:

- 1°. het woord «telefoongesprekken» wordt vervangen door: niet voor het publiek bestemd gegevensverkeer via de telecommunicatie-infrastructuur;
- 2°. de woorden «worden afgeluisterd» worden vervangen door: wordt afgetapt;
- 3°. in de tweede volzin wordt «afluisteren» vervangen door: aftappen.

3. In artikel 125h, eerste lid, wordt «afluisteren» vervangen door: aftappen.

C

Na artikel 125h wordt een een nieuwe afdeling toegevoegd, die luidt:

NEGENDE AFDELING

Onderzoek van gegevens in geautomatiseerde werken

Artikel 125i

1. Tijdens het gerechtelijk vooronderzoek kan de rechter-commissaris het bevel geven dat hij van wie redelijkerwijs kan worden vermoed dat hij toegang heeft tot bepaalde gegevens die kunnen dienen om de waarheid aan de dag te brengen, deze gegevens, voor zover deze zijn opgeslagen, worden verwerkt of overgedragen met gebruikmaking van een geautomatiseerd werk, zal vastleggen, hem daartoe toegang zal verlenen of naar de griffie van de rechtbank zal overbrengen, een en ander binnen de termijn en op de wijze bij het bevel te bepalen.

2. Het bevel kan slechts betrekking hebben op gegevens

1°. die door de verdachte zijn ingevoerd, voor hem zijn bestemd, tot het begaan van het strafbare feit hebben gediend, of met betrekking tot welke het strafbaar feit is gepleegd;

2°. waarover de verdachte de beschikking heeft of 3° die een beschrijving geven van handelingen die de verdachte met betrekking tot een geautomatiseerd werk heeft verricht.

3. Het bevel wordt mondeling of schriftelijk gegeven. In het laatste geval wordt het betekend.

Artikel 125j

1. In geval van een huiszoeking kan vanaf de plaats waar de huiszoeking plaatsvindt, in een elders aanwezig geautomatiseerd werk

onderzoek worden gedaan naar gegevens die kunnen dienen om de waarheid aan de dag te brengen. Worden dergelijke gegevens aangetroffen, dan kunnen zij worden vastgelegd.

2. Het onderzoek reikt niet verder dan voor zover vanaf de plaats waar de huiszoeking wordt gedaan, de personen die aldaar wonen, plegen te werken of te verblijven, met toestemming van de rechthebbende tot een dergelijk geautomatiseerd werk, toegang hebben.

3. Artikel 113, eerste lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 125k

1. Voor zover het belang van het onderzoek dit bepaaldelijk vordert, kan bij een huiszoeking of bij toepassing van artikel 125j tot degeen van wie redelijkerwijs kan worden vermoed dat hij kennis draagt van de wijze van beveiliging van een geautomatiseerd werk, het bevel worden gericht toegang te verschaffen tot de aanwezige geautomatiseerde werken of delen daarvan. Degeen tot wie het bevel is gericht, kan hieraan gevolg geven door de kennis omtrent de beveiliging ter beschikking te stellen.

2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing indien in een geautomatiseerd werk versleutelde gegevens worden aangetroffen. Het bevel richt zich tot degeen van wie redelijkerwijs kan worden vermoed dat hij kennis draagt van de wijze van versleuteling van deze gegevens.

Artikel 125l

Naar gegevens die zijn ingevoerd door of vanwege personen met bevoegdheid tot verschoning als bedoeld in artikel 218, vindt, tenzij met hun toestemming, geen onderzoek plaats voor zover daartoe hun plicht tot geheimhouding zich uitstrekt. Een onderzoek in een geautomatiseerd werk waarin zodanige gegevens zijn opgeslagen, vindt, tenzij met hun toestemming, slechts plaats, voor zover dit zonder schending van het stands-, beroeps- of ambtsgeheim kan geschieden.

Artikel 125m

1. Een bevel als bedoeld in de artikelen 125i, eerste lid, of 125k wordt niet gegeven aan de verdachte.

2. De personen, bedoeld in artikel 106, tweede lid, kunnen zich verschonen van de nakoming van dit bevel.

3. leidt een huiszoeking of de toepassing van één van de bevoegdheden genoemd in deze Afdeling, tot vastlegging van gegevens opgeslagen door middel van een geautomatiseerd werk, dan wordt aan de beheerder van dat geautomatiseerd werk een opgave van deze gegevens gedaan.

Artikel 125n

1. Zodra blijkt dat de gegevens die zijn vastgelegd tijdens een huiszoeking of met toepassing van één van de bevoegdheden, genoemd in deze Afdeling, van geen betekenis zijn voor het onderzoek, worden zij vernietigd.

2. De vernietiging vindt plaats door of op last van degeen die de gegevens heeft opgenomen. Van de vernietiging wordt proces-verbaal opgemaakt, dat wordt toegevoegd aan de processtukken.

D

In artikel 552a worden de woorden «gegevens, als bedoeld in de artikelen 100, 101 en 114» vervangen door: gegevens opgeslagen door

middel van een geautomatiseerd werk en vastgelegd tijdens een huiszoeking, alsmede over de kennisneming of het gebruik van gegevens, als bedoeld in de artikelen 100, 101, 114, 125i en 125j.

E

1. In het eerste lid van artikel 552n wordt de punt aan het slot van onderdeel c vervangen door een puntkomma. Aan het artikel wordt toegevoegd een onderdeel d, dat luidt:

d. indien het strekt tot het afluisteren, aftappen of opnemen van niet voor het publiek bestemd gegevensverkeer via de telecommunicatie-infrastructuur.

2. In onderdeel a van het eerste lid van artikel 552o wordt «het betreden van plaatsen, het verrichten van huiszoeking en het in beslag nemen van stukken van overtuiging» vervangen door: het bevelen van de uitlevering of overbrenging van stukken van overtuiging, het betreden van plaatsen, het verrichten van huiszoeking, het in beslag nemen van stukken van overtuiging en het aftappen of opnemen van niet voor het publiek bestemd gegevensverkeer via de telecommunicatie-infrastructuur.

Na het tweede lid van dit artikel wordt, onder vernummering van het derde in het vierde lid, een nieuw derde lid ingevoegd, dat luidt:

3. Vatbaar voor het aftappen of opnemen van gegevens overeenkomstig het eerste lid van dit artikel, zijn gegevens die daarvoor vatbaar zouden zijn indien het feit in verband waarmee de rechtshulp is gevraagd, in Nederland was begaan.

3. In artikel 552p wordt in het tweede lid na «in beslag genomen stukken van overtuiging» ingevoegd: en gegevensdragers waarop gegevens zijn opgenomen die zijn vergaard met gebruikmaking van enige strafvorderlijke bevoegdheid.

In dit artikel luidt de eerste volzin van het vierde lid:

Het bepaalde bij en krachtens de artikelen 116 tot en met 118, 119, 552a en 552c tot en met 552e is ten aanzien van het gestelde in het eerste tot en met derde lid van overeenkomstige toepassing.

Aan dit artikel wordt toegevoegd een vijfde lid, dat luidt:

5. Bij afgifte aan de buitenlandse autoriteiten van gegevensdragers waarop gegevens zijn opgenomen die zijn vergaard met gebruikmaking van enige strafvorderlijke bevoegdheid, worden zodanige voorwaarden bedongen met betrekking tot het gebruik daarvan als door de rechter-commissaris mochten zijn gesteld.

F

Artikel 592 komt te luiden:

Artikel 592

1. De kosten van uitlevering of overbrenging van voorwerpen ingevolge een bevel van de rechter-commissaris of van de officier van justitie worden de betrokken persoon op de begroting van de rechter-commissaris of van de officier van justitie uit 's Rijks kas vergoed.

2. De kosten van het nakomen van een bevel van de rechter-commissaris, gedaan krachtens artikel 125i, worden de betrokkene op de begroting van de rechter-commissaris vergoed. Niettemin kan een lager bedrag worden vergoed voor zover degene tot wie het bevel zich richt,

niet de aantekeningen heeft gehouden en bewaard als voorgeschreven in artikel 14 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

3. De rechter-commissaris of de officier van justitie geeft een bevelschrift van tenuitvoerlegging af.

ARTIKEL III

Het Burgerlijk Wetboek wordt als volgt gewijzigd:

Aan het vierde lid van artikel 393 van boek 2 wordt de volgende zin toegevoegd:

Hij maakt daarbij ten minste melding van zijn bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking.

ARTIKEL IV

In de Wet op de telecommunicatievoorzieningen (Stb. 1988, 520) vervalt in artikel 50 het derde lid en vervallen in het zevende lid de woorden «en derde».

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven,

De Minister van Justitie,